

(1995) Sme č. 131, 7.6.

Dobry začiatok novej kultúrnej tradície

Ladislav Kováč

V Bratislave, v aule Univerzity Komenského, odznela 1. júna 1995 vo večerných hodinách prednáška profesora Právnickej fakulty Vladimíra Matherna. Začala sa ňou nová kapitola našej kultúry: Odteraz budú univerzitní profesori v pravidelných cykloch prednášať o aktuálnych problémoch vedeckého poznania. Tieto prednášky sú určené nie iba akademickej obci, ale širokej verejnosti – každý občan je pozývaný a vítaný.

Na francúzskej Collège de France majú takéto prednášky dlhú tradíciu. Parížske publikum chodí na ne s rovnakým záujmom ako na umelecké predstavenia. Dnes sa tento typ prednášok koná na mnohých svetových univerzitách. Priťahuje nie iba prednáška, ale aj bohaté diskusie po nej – intelektuálne turnaje, iskriace myšlienkami a dôvtipom.

V európskom chápaní sú univerzitní profesori vrcholnými predstaviteľmi kultúrnej elity. Z múdrych najmúdrejší. Prečo by ich múdrosť mala ostávať uzavretá len v okruhu ich kolegov a žiakov? Všetci ju potrebujeme: informáciami sme prehlcovaní; ale múdrosť, čo ide pod povrch javov a umožňuje rozumieť daniu, sa nám dostáva len ako šafranu.

Trochu si zasnívajme: Nebude to skvelé, keď rána na pracoviskách budeme začínať nie hundraním na „krasorečenia“ a výčiny Luptákov, Mináčov či Mečiarov, ale rozborom a rozvíjaním myšlienok, čo vyslovili geológ Kraus, jazykovedec Mistrík, fyzik Noga, psychiatier Žucha? A keď si texty prednášok, čo v cykle odznejú, budeme môcť prečítať napríklad v piatkovej prílohe denníka Sme?

Urovňou svojej prednášky – hĺbkou myšlienok a zároveň všeobecnou zrozumiteľnosťou – nastavil prvý prednášateľ latku vysoko. Je to výzva i záväzok pre ďalších. Druhá prednáška cyklu odznie v aule univerzity v septembri z úst profesora Lekárskej fakulty. Pozvaní sme na ňu všetci. Dovtedy, dúfajme, sa táto iniciatíva rozšíri i na ostatné univerzity a úvahám svojich múdrych budú v pravidelných sériách prednášok a diskusií môcť načúvať aj obyvatelia iných univerzitných miest.